

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

534. An omnia beneficia vacantia per obitum apud Sedem apostol. comprehendantur in reservatione cit. cap. licet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

dere, dum provideat, non det datam currentem, sed proximam tempore porrectæ sibi supplicationis, quo apponitur parva, de que vide eundem Lott. l. 2. q. 23. n. 16.

6. Sed neque *c. statutum*, revocatum esse per *Extrav. ad regimen, de præb. inter communes*, tenet Pirh. n. 332. citans pro hoc Zerol. An. de Falcon. Rationem dat, quod correctio juris, præsertim, si favorable sit, aut à Concilio generali constitutum (quorum utrumque reperitur in constitutione *capitis Statutum*) non debet affirmari, nisi sit sufficienter expressa, quod in dicta *Extrav. ad regimen*, non apparet, cum solum clausula generalis sit adjecta, non obstantibus quibuscumque constitutionibus à prædecessoribus nostris editis. Nihilominus ait Garc. dubitari non posse, quin dicto *c. statutum*, derogatum sit per *Extrav. ad regimen*, quatenus nimirum ea innovatur quotidie à summis Pontificibus per regulas Cancellariæ: quin etiam Card. de Luca. in *sum. de benef. n. 30.* ait: crediderunt aliqui, sub reservationum cessatione cadere casum negligentia Papæ nuper defuncti non providentis intra mensem de beneficio ipso vivo vacante, quasi quod secuta Sedis Apostolicæ vacatione, jam impressa reservationis qualitate non obstante, inferior collator suam ordinariam reassumat potestatem: erronea verò huiusmodi opinio censenda est; vel quia canones ita desuper disponentes contrario usu antiquati sunt; vel quia restrictionem habent ad principaliter curata, citat seipsum *de benef. d. 24. n. 25.*

7. Hoc quoque notandum hic, quod etsi admitatur adhuc esse in usu, quod Ordinarius possit conferre beneficium vacans apud Sedem, dum Papa illud non contulit, non currat dictus mensis, Sede Apostolicâ vacante, respectu beneficiorum non curatorum; ideoque Papæ successor possit tale beneficium non curatum post electionem suam adhuc intra mensem integrum conferre, ita ut collator inferior interea de illo disponere nequeat. Pirh. n. 337. citans Anchar. in *c. si Apostolica. n. 4.* & Gl. in *c. statutum, v. numerandum.*

Questio 534. An omnia beneficia vacantia per obitum apud Sedem seu Curiam Apostolicam comprehendantur in reservatione cit. c. licet. ita ut nulla excipiantur?

1. **R**espondeo negativè; nam primò excipiuntur beneficia collata quidem, non tamen acceptata; hæc enim cum non vacent vi obitus illius, cui collata, & à quo necdum acceptata, quia hic nunquã dici potest ea obtinuisse, sed pergant vacare vi obitus prioris possessoris, qui, cum non obierit apud Sedem, dici non possunt vacare apud Sedem, etsi is, cui denuo collata, moriatur apud Curiam, antequam collationem sibi factam acceptarit. Pirh. *de præb. num. 335.* citans Franc. in *c. presenti. num. 1.*

2. Secundò excipiuntur vi *cir. c. licet*, Episcopatus, seu Ecclesiæ Cathedralis & Abbatia vacantes in Curia, aliæque dignitates electivæ, quia speciali notâ dignæ, seu specialiter sunt exprimendæ, Pirh. *loc. cit. n. 324.* Monach. Archid. Franc. Coraf. pluresque alii apud Garc. p. 5. c. 1. n. 13. Quamvis ipse Gracias de Abbatibus sentiat contrarium n. 114. & de aliis dignitatibus inferioribus, quamvis electivis, n. 119. certum ait, illas comprehendere *cir. c. licet.* & n. 120. addit, Corasium, dum p. 2. n. 8. dignitates electivæ eximit à dispositione *cir. c. licet*, intelligenter

dum de dignitatibus electivis, non quibuslibet, sed de iis v. g. Prioratibus, qui sunt per se, & non habent Abbatem superiorem; quia in effectu sunt idem, quod Abbatia. Verùm quidquid sit de jure hoc antiquo, nimirum de dicta reservatione clausa in corpore juris, hodie dum etiam Episcopatus, Abbatia, Prioratus, dignitates reservatæ sunt, & exprimitur in *Extrav. ad regimen. & reg. cancell. 2. 3.* & c. Garc. n. 117.

3. Tertio excipiuntur beneficia manualia, sive sint secularia, sive sint regularia; in manualibus enim Papales reservationes locum non habent, Pirh. *loc. cit.* citans Laym. Garc. *loc. cit. n. 510.* citans plures alios.

4. Quarto beneficia juris patronatus laicalis, ortifaltem ex causa onerosa; cum his non derogetur, nisi verbis expressis fiat derogatio, quod non fit in dicto textu, quidquid sit de eo, num reservata sint reservatione non clausa in corpore juris, de quo factis supra, ubi de derogatione juris patronatus.

5. Quinto regularia beneficia; in odiosis enim non consentur comprehensa, nisi sint expressa; in cit. autem textu non exprimitur. Castrop. *loc. cit. n. 6.* citans Gonz. *gl. 8. n. 11.* Barb. *cit. alleg. 57. num. 29.*

6. Sextò beneficia parochialia vacantia, seu incepta vacare apud Sedem, seu in Curia Sede Apostolicâ vacante; quin &, quæ vivo ad huc Papâ ceperunt vacare, dum Papa ante obitum suum nihil de iis disposuit; possunt enim ea liberè conferre collatores inferiores, etiam mox à vacatione, & ante elapsum mensem à die vacationis (qui aliàs expectandus est, dum manente in vivis Papâ vacant juxta *c. statutum de præb. in 6.*) ne diuturna vacatio periculum afferat animarum; sic namque expressè statuit Bonifacius VIII. in *c. si Apostolica, de præb. in 6.* non obstante Constitutione Clem. IV. in *c. licet, de præb. in 6.* Sed neque *cir. c. si Apostolica*, derogatum est per *Extrav. pie sollicitudinis, de præbendis, inter communes*, editam quoque per eundem Bonif. in qua generaliter reservantur beneficia, sive curata sint, sive non; est enim constitutio illa in *c. si Apostolica* posterior dictâ *Extrav.* & sic quodam parochialia correctiva seu limitativa illius. Garc. p. 5. c. 1. n. 102. & 108. citans Gl. in dictam *Extrav.* Pirh. n. 338. Castrop. n. 5. & 6. citans Gonz. *5. s. proom. n. 128.* Neque etiam illi *c. si Apostolica*, derogatum per alias *Extrav.* ulla, etsi dictâ Constitutione posteriores. Castrop. n. 6. Non per *Extrav. etsi 3. de præb. inter communes*, ubi etiam generaliter beneficia, sive cum, sive absque cura vacantia in Curia reservantur; quia hæc Constitutio fuit temporalis, ut patet ex textu dum dicitur: *quæ ad presens, & toto nostri Pontificatus tempore vacare apud Sedem contigerit* & c. adeoque cum suo conditore expiravit. Pirh. *loc. cit.* Garc. n. 106. Non per *Extrav. ad regimen. 13. de præb.* quæ reservantur semel affecta beneficia, qualia sunt parochiales vacantes, Papâ adhuc vivo, de quibus is nihil disposuit; nam & illa temporalis fuit, utpote non Sedi Apostolicæ, sed sibi reservant istiusmodi beneficia. Garc. n. 108. Pirh. *loc. cit.* Nec denique per *Extrav. ad Romanos. ult. de præb. inter communes*, ubi dicitur, quod omnia beneficia, etiam curata, semel affecta semper maneant affecta, & nequeant per alium quàm Papam provideri; limitanda enim est hæc *Extrav.* generaliter & indistinctè loquens: ut non intelligatur de beneficiis parochialibus, quæ vivo Papâ vacantia in Curia provisâ non fuere; cum lex posterior loquens generaliter

raliter rectè limitetur, & restringi debeat per legem specialem etiam priorem, nisi illi expressis verbis contradicat lex posterior talis generalis juxta l. non est novum. & l. sed & posteriores. ff. de LL. Sanch. de matrim. l. 2. d. 24. (ubi etiam addit, id verum esse, etiam si in lege nova seu posteriore addita sit clausula: non obstante: eò quòd intelligi ea debeat de lege priore contraria, quæ non possit cum posteriore subsistere per aliquam limitationem vel distinctionem) & alios apud Garc. n. III. ita tradunt Garc. *ibid.* Castrop. Pirh. *ll. cit.*

7. Porro licet constitutio *c. si Apostolica.* extendi non debeat ad Ecclesias parochiales habitu tantum tales, cum cesset in iis, utpote nullam habentibus actu plebem seu curam animarum, ratio unica dictæ constitutionis. Pirh. n. 337. adhuc rectè eam extendi non tantum ad parochiales collegiatas, imò & ad alia beneficia curata, etsi parochialia non sint, ob identitatem rationis, nempe ob periculum animarum, si diu vacent, probabilius censet Pirh. *ibidem* cum Gl. in *c. si Apostolica.* contra Archid. & Francum. quinimò ob eandem rationem extendi id posse ad parochiales vacantes, etiam extra Curiam in mensè Papali, & quocunque alio modo reservatas, & quidem à fortiori (eò quòd, si in favorem Ecclesiarum parochialium & animarum per *c. si Apostolica.* tollitur ista reservatio ob vacationem per obitum in Curia, quæ est omnium perfectissima, quia perpetua, & clausa in corpore juris, multò magis quævis alia reservatio dictarum Ecclesiarum tolli debeat) tradit Castrop. *cit. p. 16. n. 6.* cum Zerola in *pr. Ep. p. 1. v. beneficium. §. 3. & p. 2. v. reservatio. §. 5.* contra Franc. & alios; negat tamen Idem Castrop. cum Garc. n. 105. Pirh. *loc. cit.* Gonz. & aliis contra Zerol. idem extendendum ad beneficia parochialia devoluta ad Papam ob negligentiam collatorum inferiorum; eò quòd ista devolutio in poenam negligentia sit inducta per Concilium Lateran. relatum in *c. 2. de concess. preb.* quod per dictam constitutionem *c. si Apostolica.* utpote nullam culpam collatorum respicientem, non est correctum. Pirh. *loc. cit.*

8. Septimo beneficia exempta & immediatè subiecta Papæ, etiam si vacent in Curia, hæc enim reservabilia non sunt.

9. Octavo excipiuntur à reservatione *c. c. licet.* beneficia Urbis; non enim sunt reservabilia, dum à nemine provideri possunt, eorumque provisio privatè competat Papæ jure ordinario, utpote cujus Urbis illa particularis diæcesis est, & in qua ipse solus Episcopus est, non habens alium coepiscopum, sicut in aliis diæcesibus, in quibus etsi Papa sit quoque Episcopus, habet tamen alios coepiscopos, nimirum istarum diæcesium Ordinarios; quin & hinc sit ei carior illorum provisio, quam beneficiorum aliorum vacantium in eadem Urbe & Curia; ita etiam, ut Gamb. *de off. leg. l. 3. ad finem à n. 712.* si discedens ab Urbe relinquat ibi Legatum, nequaquam censeatur ei concessisse facultatem ea conferendi. Castrop. *loc. cit.* citans Gonz. *ad reg. 8. gl. 13. à n. 14.* Barb. *p. 3. de pot. Epif. alleg. 57. n. 320.* Lotr. *l. 2. 4. 27. n. 25. & 26.* qui tamen *n. 27.* ait, inesse adhuc habilitatem reservabilitatis in beneficiis 4. Ecclesiarum parochialium Urbis, in quibus intulati sunt Cardinales, & hinc prodiisse specialem regulam eorum reservatoriam, quæ est septima; Cardinales enim in suis titulis jurisdictionem quasi Episcopalem habent, & hinc jure ordinario eorum beneficia provident. Pirh. *loc. cit.* cum com-

muniter de hac reservatione beneficiorum Urbis vide Monet. *de oprione. c. 3. g. 3.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 13. in principio.* ad quos remittit Chok. *ad reg. 1. cancell. num. 23.*

10. Nonò excipiuntur beneficia illorum, qui originem seu domicilium, imò domum conductam habent apud Sedem, seu in Curia, nisi sint Curiales seu Cortesani, vel etiam prius fuissent Cortesani, & ibidem ratione Curia morarentur. Castrop. *cit. n. 6.* citans Simonet. *de reserv. g. 30. n. 3.* Garc. *cit. c. 1. n. 83.* Barb. *ubi ante. n. 31.* & c. sic enim expressè statuitur in *c. presenti. de preb. in 6.* Cujus rationem hanc dat Gl. in *c. v. morarentur.* ne alias non leve crearetur Curia Romanæ præjudicium, cessante nimirum concursu ad illam, dum constaret omnium ibi degentium beneficia, etiam alibi existentia, spectare ad provisionem solius Papæ.

Quaestio 535. Qualiter dictum c. licet. 2. de preb. in 6. editum à Clem. III. vel ut alii numerant, IV. extenditur per cap. presenti. de preb. in 6. quod est Greg. X.

1. **R**espondeo: quemadmodum *c. licet* per *c. presenti.* limitatur in hoc, quòd vi illius excipiantur, ut dictum, qui originem vel domicilium habent in loco ubi est Curia, ita extenditur, seu extendi se velle dicit statutum in *c. licet.* primò ad beneficia, etiam eorum, qui in locis Curia vicinia inter duas dietas decedunt Legati, aut Nuntii Apostolici, vel quivis alii (sive Curiales sint, sive non, ut Gl. *hic. v. alii*) ad Romanam Curiam accedentes, vel ab ea recedentes, perinde ac si in loco, ubi Curia residet, morarentur; declaratq; expressè *c. presenti.* se per loca vicina intelligere distantia ad dietas legales.

2. Secundo extenditur ad Curiales, qui etiam Ecclesià Romanà vacante peregrinationis, recreationis, aut alia quavis ex causa ad locum Curia vicinum secedentes, ibi decedunt, modò illi (etsi ad Curiam erant reversuri, adeoque animo citò redeundi recefferint) domicilium ibi seu domum propriam non habeant.

3. Tertio Curiales, qui dum Curiam de uno loco ad alterum transferri contigerit, eam sequentes, infirmitate fortè impediti, in itinere, dum Curiam sequuntur, vel in loco, unde Curia recedit, cum eam infirmi sequi non possunt, remanentes, ibi moriuntur; ita ut eorum beneficia quantumcumque locus ille, ubi decedunt, à Curia sit remotus, apud Sedem seu Curiam vacare censeantur, ita ferè textus *c. presenti.*

*Quaestio 536. An, & quare persona aliqua, etsi decedat in locis ultra duas dietas, quin & longissimè distans à Sede seu Curia, dicantur tamen decedere in Curia, seu apud Sedem; adeoque eorum beneficia vacantia sint reservata dictà reservatione clausa in corpore juris, nimirum vi *c. c. licet?**

Respondeo: dum plures personæ ita addictæ sunt Curia Romanæ tanquam partes illius, ut præterea non liceat eis ab ea sine speciali venia Papæ recedere, quales sunt Cardinales, qui etiam vetus dicuntur constituere, quàm sequi Curiam; tamen si dicantur eam sequi constituendo. Lotr. *cit. g. 27. n. 85. & 84.* citans Host. in *c. Ecclesia. de elect. n. 5.* Oldr. *conf. 293. n. 2.* inter quos Cardinales sunt Vicecancel-